

Kirsten tok seg nær av beskyldningene

Caryl G. Beckwith var en Kirsten Flagstads nærmeste venner. I 30 år har hun holdt vennskapet og opplevelsene sammen med Kirsten unna offentligheten, og sagt nei til såvel aviser som biografier. Nå letter Caryl for første gang litt på sløret – om hvordan Kirsten følte i vanskelige krigsårene og stempelet og ryktet som «tyskervennlig» og med antisemittiske sympatier.

ILA BAKKEN

— Jeg vet at enkelte hadde et kald og tidvis arrogant inntrykk av Kirsten, men jeg kjente henne som varm, elskelig og en veldig god venn. I over et kvart århundre

It vi sammen, sier Caryl G. Kwith (79) som har vært en av de store bidragsyterne til minnesamlingen i Strandstuen, med brev og gjenstander hun fikk av Kirsten Flagstad.

I årenes løp er hun blitt forespurt mer enn en gang om intervju om hvordan den store stjernen og hennes liv egentlig var, men alle er blitt kontant, men vennlig avvist.

— Caryl er et av de mest lojale mennesker jeg har møtt, sier Aslaug Rein som har skrevet en av store Kirsten Flagstad biografiene.

— En venn er en venn, sier Caryl nøkternt.

— Kirsten og jeg pratet om alt, vi var fortrolige og da skvaldrer du ikke videre med det, er hennes filosofi.

Tykt og tynt
Det nære og spesielle vennskapet startet i 1931, da Caryl møtte Flagstad etter en Wagner-konsert i San Francisco.

— Ikke lenge etter traff jeg henne igjen på Metropolitan, jeg bodde i New York, og det var starten på vårt vennskap, forteller Caryl.

Vennskapet holdt seg i tykt og tynt, og Caryl var flere ganger i Norge på besøk. Og hun var en en god støtte - selv om de befant seg på hver sin side av Atlanteren - under kanskje den vanskeligste i Kirsten Flagstads liv, krigs- og årene rett etter.

Såret

— Kirsten tok seg veldig nær av beskyldningene om at hun var «tyskervennlig». Da hun reiste fra New York og til det okkuperte Norge tenkte hun ikke politikk i det hele tatt. Hun ville bare hjem.

— Hennes mann Henry var jo NS-medlem de par første krigsårene, men meldte seg ut - en utmelding de ikke ville akseptere. Men uansett, hans handlinger var jo ikke hennes, slår Caryl fast.

— Kirsten var veldig fortvilet. Det ble stadig lagt press på henne fra tysk side om å opptre, men hun nektet. Faktum er at hun i stedet sang et par illegale konserter, blant annet her på Hedemarken. Hun hadde det ikke godt de årene, og det ble ikke stort bedre de første årene etter krigen heller.

— Kirsten tok aldri til motmæle, men hun følte seg såret. Derfor gledet det henne mer enn noen aner da norske sjømenn skrev til henne etter krigen og takket for at hun hadde holdt deres mot oppe,

da hennes norske salmer ble spilt på radioen.

Religiøs

I USA ble Flagstad hetset over radioen, og soldater møtte henne med «Go home og sing for the nazi» når hun skulle opptre etter krigen. I London gikk det rykter om at hun var antisemitt.

— Det var rett og slett bare tull. Ingen vet hvordan disse ryktene oppsto. Faktum er at hun holdt flere konserter til inntekt for jødiske barn. Rabbinerne kjente henne, og visste hva hun sto for. Kirsten brydde seg ikke om politikk. Det var sangen som opptok henne, forteller Caryl.

En annen ting som heller ikke er så kjent om Kirsten Flagstad er at hun var dypt religiøs.

— Så lenge jeg kjente henne leste hun i Bibelen og ba sin bønn hver eneste dag, selv på turneer. Og hun elsket å synge kirkestoff. Det er heller ikke bare Storhamar kirke hun skjenket penger til. Men hun ville ikke at noen skulle få vite. Slik var hun bare.

Veddet om Bethoven

Men det var ikke bare alvor mellom de to venninnene. De hadde også mye moro.

— Hun gikk aldri ut med bedømmelser av sine egne opptredner. Men til meg kunne hun si «i dag hadde jeg en god fremførelse». Da sa jeg «Yes' mam» og knelte mens hun skogglo.

Caryl er vel også den eneste som har turt å vedde med Kirsten om teksten på et Bethoven-verk.

— Det var under et middagsselskap hjemme hos meg hvor Kirsten sang. Da hun var ferdig sa jeg at hun sang feil i teksten på «Ich liebe dich». Min bror som var musikkprofessor fikk helt hetta, og min mor trodde ikke sine egne ører.

— «I do not», sa Kirsten. «You do», sa jeg. «No I don't, you wanna

VENN FOR LIVET: Caryl G. Beckwith er en svært så humoristisk dame. Og faktisk den første kvinnelige meteorologen i nord-statene. — Men da Kirsten påsto at vi egentlig var ganske like, ba jeg henne gi seg. Riktig nok var vi født i samme stjernebilde, «men selv du må da se at det er forskjell på en værværslar og en operastjerne» sa jeg. «A jeg vet ikke, vi er begge «working girl» sa Kirsten.

bet», sier Kirsten videre. «Yes» sa jeg. Morgenen etter kom jeg til hennes leilighet, og det første Kirsten sier til meg når hun lukker

opp døren «du hadde rett» og ler. Siden spurte hun om jeg ikke skulle sjekke hennes «Fidelio» også. Noe jeg ikke gjorde, humrer Caryl

som gleder seg over hvor anerkjent hennes venninne er blitt i sin hjemby.

Komplett kunstnerisk karriere

I anledning 100 års jubileet gis det ut en cd-samling som dokumenterer Kirsten Flagstads komplette kunstneriske karriere.

De 13 cd-platene i jubileumsutgaven er fordelt på følgende fem sett som slippes i puljer utover høsten:

- * Plateinnspillinger 1914-1941
- * Operafremføringer og konserter vol. 1 & 2
- * Diverse sanger av Strauss, Sibelius, Grieg, amerikanske og engelske komponister.
- * Innspillinger fra NRK 1954-1957

Den første, med Flagstad tidligste plateinnspillinger, slippes nå under Flagstad-dagene. Her finner vi verker av såvel Grieg, Ole Bull, Nordraak, såvel som Wagner, Strauss og Bethoven. Og de er uenkelig ganske forskjellige fra Flagstads siste innspillinger hvor stemmen angår. Kirsten Flagstad var en såkalt «late developer», som utviklet stemmen relativt sent.

Valgt ut

Det er den Italia-bosatte nordmannen forfatteren og komponisten Arne Dørumsgaard som har stått for utvalget av hva som er kom-

met med på jubileumssamlingen. Han kjente Flagstad i etterkrigstiden, og var en nær venn.

Dørumsgaard hadde et enormt materiale å øse av og problemet var heller hva som skulle vekk enn hva som skulle med. Totalt finnes det nær 1000 innspillinger med Kirsten Flagstad, fra enkeltplater til komplette operer. De tidlige plateinnspillinger er behandlet for å fjerne støyen som er på gamle innspillinger.

Mellom 600.000 og 700.000 kroner har det kostet å produsere jubileumssamlingen. Foruten Norge har man en viss forventning til lanseringen i USA og England.